

“L’Estat de les autonomies s’ha acabat”

Joan Josep Nuet (Reus, 1964) és coordinador general d’EUIA i membre de la Mesa del Parlament català per part de Catalunya Sí Que Es Pot. Aquests darrers dies s’ha mostrat com una veu a dues aigües entre independentistes i unionistes. Parlem amb ell d’aquest tema i del procés que viu el nou partit, Catalunya en Comú.

Per Àlex Milian, Xavier Puig i Sedano

—Tem les conseqüències de la querella de la Fiscalia?

—No.

—Què farà si l’inhabiliten?

—No treballem sobre aquesta hipòtesi, no donem peu que pugui passar i no ho tenim al cap.

—Hi recorreà en contra?

—Es pot fer, però la sentència t’obliguen a complir-la. Podem anar al Tribunal Suprem, fins i tot podria ser necessari un recurs al Constitucional. A partir d’aquí podríem passar a la justícia europea. Tenim esperances que pugui escoltar el nostre cas. Arribarem fins al final.

—Què va votar al referèndum intern sobre si Catalunya en Comú hauria de participar “en la mobilització de l’1 d’octubre”?

—Vaig votar sí.

—Al Parlament s’ha abtingut en la votació de la llei de referèndum i vostè ara diu que ha votat sí a participar en aquest referèndum. No és una contradicció?

—El nostre partit és una formació tan plural com la mateixa Catalunya. A vegades se’ns acusa de ser equidistants. No és així, nosaltres estem orgullosos de ser plurals i de parlar com parlem. Som una bona foto del país. La gent que diu “blanc o negre” en moltes ocasions parla només d’una Catalunya. Podem fer un país per a tots i trobar solucions creatives a sensibilitats que són diferents sense que cap hagi de renunciar a pensar com pensa. La pluralitat, la defensem amb ungles i amb dents perquè és el futur de Catalunya. Pensem que a partir del 2 d’octubre es dibuixaran mecanismes que estaran al voltant d’aquests debats i nosaltres volem estar-hi al mig.

—Què defensen?

—Mig Catalunya vol votar i té dret i legitimitat per fer-ho. Hem de possibilitar que puguin. Ara bé, l’altra meitat no vol votar. Perquè no es donen les condicions democràtiques, perquè no se sent cridat, perquè el procés i el referèndum no els senten seus... Aquesta Catalunya és tan democràtica, i tan real, com l’altra. No ens hem oposat a la llei de referèndum, estem fent una pregunta a la nostra afiliació sobre si hem de participar de l’1-O i jo he votat a favor d’aquesta pregunta, però, per a nosaltres, mai serà un referèndum d’auto-determinació. Mai no serà la darrera opinió del poble de Catalunya. No s’hi donen les condicions. Però no perquè no el reconegui Mariano Rajoy, sinó que no el reconeix mig Catalunya. Hi ha barris sencers, barris populars, que no aniran a votar en el 60 o el 70%. L’1 d’octubre és una peça important, per mobilitzar-nos, per negociar i per demostrar al PP que, si no s’asseu a la taula, aquest poble no l’esperarà, continuarà caminant.

—Llavors, el 2 d’octubre, Catalunya Sí Que es Pot demanarà un altre referèndum?

—Entrem en una fase de transició. És possible que una part de l’independentisme digui que han guanyat un referèndum i vulgui gestionar el procés cap a la independència i hi haurà una meitat de Catalunya que dirà una altra cosa. On serem nosaltres? Nosaltres estarem gestionant un canvi. Perquè, encara que es fes un referèndum com el d’Escòcia, també estaríem gestionant un canvi. Un procés de transició que pot durar cinc anys, que en pot durar 10 o fins i tot 15 per segons quins temes. És evident que l’Estat de les autonomies s’ha acabat. Volem construir una República catalana com a subjecte polític.

—Com?

—L'1 d'octubre no és la fi. Fent un símil ciclista, és el principal port de muntanya, però si el guanyem, no hem guanyat la cursa. Queda una part transcendental. L'independentisme ha de veure un calendari que és més complex. Fins ara hi ha hagut la creença que en 18 mesos seriem independents i feia l'efecte que en aquest temps aixecaríem una bandera, en tindríem una altra i per passar a l'Aragó faríem servir un passaport. Aquest discurs ha fet que la gent vulgui molta rapidesa en la gestió dels temps. Ens hem d'adonar que són més perllongats i que necessitem una acumulació de forces potent, perquè l'estat espanyol està en una actitud de resistència.

Si el partit que mana a Espanya canvia, tot serà més fàcil, fins i tot la independència. També hi haurà opcions de federació i de confederació vives. Per tant, és possible que l'opció de la independència, d'ací a un temps, no sigui majoritària a Catalunya si a Espanya hi ha un canvi real.

—Hi pot ser?

—Jo el desitjo. El que no permetrem és que l'Espanya de les autonomies segueixi maquillada. Estem totalment en contra d'això. Per tant, podem fer un camí democràtic gent que té projectes finals diferents. En el camí del sobiranisme democràtic hi ha el nostre espai polític, el dels comuns.

—Què voldria dir per a vostè guanyar l'1 d'octubre?

—En primer lloc, a la seu dels palaus madrilenys des d'on es governa, han de tenir la sensació que han perdut. Si ells creuen que l'1 d'octubre han guanyat és que no hi ha hagut urnes, que la gent no ha sortit al carrer, que això ha estat un fracàs i que hi ha sensació de derrota. Comprovaran que no és un bluf, que no és un suflé.

—Estratègicament, qualificar el referèndum de mobilització no va en contra de la possibilitat que hi participi més gent?

—No. Si li conferim categoria de referèndum, hi hauria una part de Catalunya que no és independentista i que no creu en el referèndum i que no participaria perquè no n'hi ha les condicions.

—Si ara mateix hi ha una negativa al referèndum pactat, vostès no consideren vàlid l'actual i el PSOE no sembla disposat a apostar pel referèndum en un futur. Què proposen?

—Hem de continuar lluitant.

—Quins passos s'haurien de seguir per a vostè?

—Primer, que l'1 d'octubre sigui un èxit. Segon, el 2 d'octubre iniciem una transició i, per tant, ens hem de dotar d'un full de ruta que no és el de JxSí i la CUP, que sigui més ambiciós.

—Què vol dir un full de ruta més ambiciós?

—Un que respon políticament i socialment a una Catalunya més àmplia.

—Saben que JxSí i CUP diran que això és aigualir el vi...

—Doncs bevem vi fort i ens fotrem l'hòstia del segle. Ja els ho hem dit, però ara ja ho saben, per això estan pendents de què farem nosaltres l'1 d'octubre. És molt important per a ells. Un cop ha arribat la tensió de veritat amb l'Estat, s'han adonat que no serà bufar i fer ampolles. Han vist que hi ha una part del PDECAT a la qual li tremolen no les cames, les cames i tot. Tots els partits estem parlant del 2 d'octubre, no als mítings, a les converses polítiques. Tothom sap que el 2 d'octubre estarem en una fase diferent però que l'haurèm de gestionar amb els recursos de la fase anterior. Cal un govern del dia a dia, cal una majoria parlamentària, fan falta uns pressupostos i el president de la Generalitat, en cas que no sigui inhabilitat, podrà convocar unes eleccions autonòmiques quan ell ho decideixi. Tot això és un calendari real de coses que poden passar. És un marc diferent. Nosaltres no anirem a les properes eleccions dient que reformarem l'estatut, això ho faran PP i C's.

—N'han parlat també?

—El senyor Miquel Iceta ha fet una proposta dient que creu que a Catalunya cal un bloc nacionalista que gestioni el país en aquest període. Aquesta és una experiència ambiciosa, que emula el bloc constitucionalis-

ta que es va crear per frenar el nacionalisme basc. Aquesta proposta l'ha plantejat a Albiol i Arrimades i ara està intentant pescar a la peixera dels comuns. Des del meu punt de vista, no és la proposta viable i crec que el nostre espai polític no hi pot participar. Però, si el dilema és bloc constitucionalista o full de ruta de Junts pel Sí i la CUP, estem cardats. Hi ha d'haver un espai del sobiranisme on hem de ser presents. Després cal un full de ruta que no sigui l'actual. Si la proposta no és reformada, serà derrotada. Per esgotament, fins i tot. Ens estem jugant la democràcia mateixa. Ara bé, si fracassés, no crec que la societat catalana deixés que passés com al País Basc. No hi ha la violència d'ETA i estem en un context postcrisi en què la societat catalana ja no tornarà a comprar el peix al cove. Per tant, no pot ser gestionada sota la constitucionalitat estricta que ens proposen PSC, C's i PP.

—Quina alternativa proposen?

—No es pot dir que Espanya no importa. Cal una relació amb els partits de l'Estat. A la reunió famosa entre Oriol Junqueras, Pablo Iglesias i Xavi Domènech s'estava parlant d'això, de com s'articulen els canvis, de com es retroalimenten entre si. Algú podria dir que Oriol Junqueras ha de ser el futur president de la República Catalana independent, però ell ja sap perfectament que hem d'articular diàlegs i aliances. No per un futur llunyà, pel 2 d'octubre. Té unes urgències de les quals parlarem obertament. Ara no en podem parlar perquè estem en plena campanya de l'1 d'octubre.

—Puigdemont parla d'eleccions constituents, vostè d'eleccions autonòmiques...

—Rebobinem, nosaltres sempre vam pensar el procés d'una altra manera. Per fer un procés del 80%, hauríem d'haver fet primer un procés constituent per definir el país que volem i al final preguntem a la gent què fem amb aquesta sobirania. La federem, la confederem, ens independitzem? Això tenia una lògica millor, amb més pedagogia.

El president farà un decret per fer unes eleccions autonòmiques. Ell dirà a TV3 el que vulgui, que són constituents o el que sigui. És igual, el marc constituent no ens espanta. Una de les coses que es va parlar al sopar és que el concepte constituent és una bona pega per enganxar el món sobiranista i l'esquerra catalana. La convocatòria no sabem si es farà en tres mesos, sis o un any, no ho sap ni ell. Hi ha tres fases per tant. Fins a l'1 d'octubre, que aquest vagi bé. Des del 2 d'octubre fins que hi hagi eleccions estarem en un altre període. Quina estabilitat parlamentària, quins procediments, quina lectura fem de l'1 d'octubre... Serà un període concret, que donarà de si el que donarà de si, perquè el farem amb aquest Parlament. A partir de les eleccions, hi haurà una correlació de forces i s'establiran diàlegs majories i governs. El que queda clar és que res no serà igual. No tornarem a ser una autonomia que demani diners a Montoro.

—Però Madrid tornarà a dir no a un referèndum...

—Però el Govern de Madrid diu tantes coses. L'hem de fer fora. Avui, hi ha una part de l'independentisme que s'adona que va ser frívol pensar que no era important que governés el PP a Madrid. Catalunya no serà del tot lliure fins que no derrotem Rajoy, perquè d'una manera o altra ens farà la guitza. També si fóssim independents ens la faria.

—En què es diferencia l'estructura organitzativa de Catalunya en Comú de la d'un partit convencional?

—Encara no ha acabat el procés de disseny. Anem cap a estructures més obertes, triades cada vegada per més gent. No som una estructura absolutament assembleària, cal una estabilitat. Però fugim clarament de les estructures clàssiques, molt verticals i on poca gent pren les decisions. Estem a l'entremig, que pensem que és molt més modern i actualitzat. Té els elements necessaris per a una estructura que vol ser força de govern.

—Aquesta base assembleària no pot quedar diluïda pel pes de les cares visibles del partit?

—Tenim la sort de tenir tota una sèrie de lideratges nous i potents. Prefereixo tenir l'Ada Colau a no tenir-la. Hi ha tota una generació de lideratges joves i d'altres amb una certa experiència política que ens fan tenir un paquet molt potent. La nostra militància és sàvia, fa el que creu convenient. Si coincideix amb el que fa l'Ada bé, si no, també. La gent, quan vota, en vot secret, vota el que vol. No som una vella estructura de partit, no ho som. Ara, no és un caos, el que vol la nostra gent, el que fan els dirigents i la nostra estratègia té una coherència.

—Però en una estructura similar a la vostra, com Podemos, la militància ha votat en contra de Pablo Iglesias en comptades ocasions.

—A Catalunya som diferents. Hi ha molta més cosa, hi ha gent que ve del PSUC, de partits trotskistes que potser s'assemblen al POUM. També d'uns moviments socials molt forts que en altres llocs de l'Estat no els trobaries i aquí han sigut eix vertebrador d'espais de solidaritat o de la PAH. També alguns de Podemos, que és un factor important. És una barreja que només pots trobar aquí. Catalunya és bressol d'una experiència, estem ajuntant coses ben diferents. Els partits clàssics han acceptat lideratges de gent que no tenia partit. Cosa inèdita, potser. No governen els processos les estructures dels partits clàssics. Ada va passar de la PAH a ser alcaldessa. No ha passat a construir un partit i després a ser alcaldessa. Això només és comparable a Amèrica Llatina on Evo Morales o Correa no vénen de partits clàssics, vénen de moviments socials. Després, una vegada presidents, han hagut de construir partits, necessitaven una estructura política. Som més Amèrica Llatina que Europa. Molta gent ens mira, si surt bé marcarem tendència.

—A nivell programàtic, des de l'esquerra se'ls ha acusat de no plantejar polítiques que suposin confrontacions fortes amb les elits econòmiques. Comparteix aquesta idea?

—Jo no sóc d'aquest parer, el document econòmic que es va aprovar a l'assemblea és realment potent i planteja una ruptura amb el règim del 78, del qual una de les potes és una determinada estructura econòmica. Ara, anem a règim de transició i de gestió de transició. El socialisme no el tindrem la setmana que ve, d'això en som plenament conscients. La gent ha de viure millor i necessitem plans a curt i a mitjà termini. No sé si som radicals o no, però crec que fem un qüestionament global de la proposta econòmica que ens va portar a la crisi i de l'alternativa que des de les elits es dona. Em sento, en aquest aspecte, molt alternatiu. Ens sentim molt lluny de foment, però en canvi ens sentim molt a prop de les pimes. Això que és, ser rupturista, revolucionari? No sé el qualificatiu més afortunat, però bateguem molt a prop d'un país real que vol canvis econòmics profunds. Si parlem de fiscalitat, més encara. Som partidaris d'allò públic i això requereix diners que es concentren en unes elits concretes. Per tant, crec que la gent molt rica ha d'estar preocupada amb nosaltres. Som el projecte de la gent treballadora, el petit i mitjà empresaris, l'autònom, el pagès. O ells són els nostres.

—Al debat programàtic va quedar en l'aire la posició respecte a la Unió Europea. És una qüestió secundària ara mateix?

—Crec que és un debat comú a l'esquerra europea. Hi ha una sensibilitat molt crítica amb la Unió que planteja pertànyer a la unió i a l'euro i una altra que creu que, mitjançant reformes, aquesta unió es pot canviar. Tot el projecte és molt crític amb la UE, però tàcticament hi ha diferències. El debat és complex, vam fer un punt d'equilibri perquè no és necessari una decisió immediata, però, en el futur, el debat donarà molt de si.

—A l'hora de plantejar la sobirania catalana, saber quin tipus de relacions exteriors vols no és irrellevant...

—La Unió Europea ara no vol sentir a parlar de Catalunya, té tants problemes amb el Brexit, els refugiats, el deute que els catalans a vegades truquen a la porta amb un problema més. Ara, imagina si, al debat català, hi sumem el de l'euro i el de la unió i ho ajuntem tot. Fem un còctel Molotov de difícil digestió. Podria ser que, democràticament, no ens sortís bé tanta ambició. Potser és millor menjar-se el pastís a trossos que no a queixalades, que potser ens ennueguem i ho perdem tot. A Grècia i Portugal hi ha governs d'esquerres, però el PIB és molt petit i la Unió encara els controla. En canvi, Espanya és molt important. Els catalans independentistes als qui no agrada al Unió Europea, haurien de fer un gran esforç per petar-se Rajoy. Si a Espanya hi ha un canvi, l'impacte pot ser molt gran, més que el fenomen de la independència.